

Narzędzia informatyczne w językoznawstwie

Perl - Manipulowanie tablic, zmienne lokalne, funkcje

Marcin Junczys-Dowmunt
junczys@amu.edu.pl

Zakład Logiki Stosowanej
<http://www.logic.amu.edu.pl>

12. grudnia 2007

Usuwanie elementów z początku tablicy

```
1 @kolejka = qw(Marysia Janek Hania Kuba)
  while(@kolejka) {
    print "Osoby w kolejce: ".join(@kolejka)."\n";
    print "Kasjerka obsługuje: ".shift(@kolejka)."\n";
5  }
```

- ▶ Funkcja `shift` usuwa pierwszy element tablicy i zwraca go
- ▶ Indeksy "przesuwają" się, stąd nazwa *shift*

Dzisiejszy wykład

- ▶ Wrócimy do tablic i omówimy:
  - ▶ wydajne dodawanie i usuwanie elementów z tablic
- ▶ Omówimy zmienne lokalne oraz zakresy ważności zmiennych
- ▶ Wprowadzimy pojęcie funkcji i omówimy:
  - ▶ wykonywanie funkcji
  - ▶ zwracanie argumentów przez funkcje
  - ▶ przekazywanie argumentów do funkcji

Dodawanie elementów do początku tablic

```
1 @kolejka = qw(Marysia Janek Hania Kuba)
  while(@kolejka) {
    print "Osoby w kolejce: ".join(@kolejka)."\n";
    $aktualna = shift(@kolejka);
5    print "Kasjerka obsługuje: $aktualna\n";

    if(rand() < 0.5) {
      print "Zły bilet, $aktualna wraca do okna\n";
      unshift(@kolejka, $aktualna);
10  }
  }
```

- ▶ Funkcja `unshift` wstawia element na początek tablicy
- ▶ Wstawia kilka elementów, gdy drugim elementem jest lista
- ▶ "Przesunięcie" indeksów następuje w drugą stronę

Dodawanie elementów do końca tablicy

```
1 @kolejka = qw(Marysia Janek Hania Kuba)
  while(@kolejka) {
    print "Osoby w kolejce: ".join(@kolejka)."\n";
    $aktualna = shift(@kolejka);
5    print "Kasjerka obsługuje: $aktualna\n";

    if(rand() < 0.5) {
      print "Zły bilet, $aktualna wraca na koniec\n";
      push(@kolejka, $aktualna);
10  }
}
```

- ▶ Funkcja push wstawia element na koniec tablicy
- ▶ Wstawia kilka elementów, gdy drugim elementem jest lista
- ▶ Dodawanie elementów na końcu nie "przesuwa" indeksów

Usuwanie elementów z końca tablica

```
1 @kolejka = qw(Marysia Janek Hania Kuba)
  while(@kolejka) {
    print "Osoby w kolejce: ".join(@kolejka)."\n";
    $aktualna = shift(@kolejka);
5    print "Kasjerka obsługuje: $aktualna\n";

    if(rand() < 0.5) {
      print "Zły bilet, $aktualna wraca na koniec\n";
      push(@kolejka, $aktualna);
10  }
  if(rand() < 0.5) {
    print pop(@kolejka)." ma dosyć czekania\n";
  }
}
```

- ▶ Funkcję pop poznaliśmy już wcześniej

Wstawianie i usuwanie dowolnych elementów tablicy I

```
1 splice TABLICA, PRZESUNIĘCIE, DŁUGOŚĆ, LISTA
  splice TABLICA, PRZESUNIĘCIE, DŁUGOŚĆ
  splice TABLICA, PRZESUNIĘCIE
  splice TABLICA
```

- ▶ Funkcja splice jest bardziej uniwersalna od poprzednich
- ▶ Potrafi usuwać i dodawać elementy w dowolnym miejscu
- ▶ Zwraca wszystkie usunięte elementy w kontekście listowym
- ▶ Zwraca ostatni usunięty element w kontekście skalarnym
- ▶ Liczba indeksów jest odpowiednio zmniejszana lub zwiększana

Wstawianie i usuwanie dowolnych elementów tablicy II

- ▶ splice może zastąpić każdą z poprzednich funkcji

```
1 push(@a,$x,$y)      splice(@a,@a,0,$x,$y)
  pop(@a)             splice(@a,-1)
  shift(@a)           splice(@a,0,1)
  unshift(@a,$x,$y)  splice(@a,0,0,$x,$y)
5 $a[$i] = $y         splice(@a,$i,1,$y)
```

- ▶ i nie tylko

```
1 splice(@a,3,3)      # usuń 3 elementy od 3
  splice(@a,3,3,$x,$y) # zastąp 3 elementy od 3
                       # elementami $x i $y
  splice(@a,3)        # usuń wszystkie elementy od 3
5 splice(@a)          # usuń wszystkie elementy
  splice(@a,3,0,$x)   # wstaw $x na 3, przesun resztę
```

Kontekst listowy a zmienne skalarne

Jakie będą odpowiednio wartości zmiennych \$test, \$test2 oraz @tablica2 w poniższych przykładach i dlaczego?

```
1 @tablica = qw(aa ab ba bb);

   $test = @tablica;
   print "Test 1: $test\n";
5
   ($test) = @tablica;
   print "Test 2: $test\n";

   ($test, $test2) = @tablica;
10 print "Test 3: $test, $test2\n";

   (@tablica2, $test) = @tablica;
   print "Test 4: $test\n";
```

Zmienne lokalne i zmienne globalne I

- ▶ Jak dotąd korzystaliśmy tylko ze zmiennych globalnych
- ▶ Ogólnie uznaję się to za zły styl programowania – Dlaczego?

Czym różni się zmienna lokalna od globalnej?

- ▶ Zmienna globalna jest dostępna w każdym miejscu naszego programu
- ▶ Zmienna lokalna jest dostępna tylko wewnątrz bloku, w którym została stworzona
- ▶ Zmienna globalna przestaje istnieć, gdy zakończy się program
- ▶ Zmienna lokalna przestaje istnieć, gdy opuszczamy blok, w którym została stworzona
- ▶ Uwaga: Zmienna \$_ jest zmienną globalną !

Zmienne lokalne i zmienne globalne II

```
1 $globalna = 4;
   print "Globalna: $globalna\n";

   {
5     my $lokalna = 5;
     print "Lokalna: $lokalna\n";
   }

   print "Globalna: $globalna\n";
10 print "Lokalna: $lokalna\n";
```

- ▶ Zmienna lokalna jest tworzona wewnątrz bloku za pomocą słowa kluczowego my
- ▶ Bez słowa kluczowego my stworzylibyśmy kolejną zmienną globalną

Zmienne lokalne i zmienne globalne III

```
1 my $x = 4;
   print "Blok 1: x = $x\n";
   {
     my $x = 5;
5     my $y = 3;
     print "Blok 2: x = $x, y = $y\n";
     {
       my $x;
       print "Blok 3: x = $x, y = $y\n";
10    }
   }
   print "Blok 1: x = $x, y = $y\n";
```

- ▶ Zmienna lokalna stworzona poza jakimkolwiek blokiem jest zmienną globalną
- ▶ my tworzy zupełnie nową zmienną, która *przykrywa* inne zmienne (z otaczających bloków) o tej samej nazwie

- ▶ Nasze programy zaczynają się rozrastać
- ▶ Byłoby lepiej, gdybyśmy znali sposób na uporządkowanie naszego kodu
- ▶ Takim sposobem są funkcje
- ▶ Funkcje to małe podprogramy, z których możemy korzystać wiele razy w naszym programie

```
1 print "Podaj imie: ";
  while(my $name = <STDIN>) {
    chomp($name);
    exit if($name eq '');
5  print "Witaj, $name!\n";
    print "Podaj imie: ";
  }
```

- ▶ Podobny program widzieliśmy na ostatnim wykładzie
- ▶ Co się stanie, gdy podamy "pustą" imię?
- ▶ Dlaczego pojawia się dwa razy ciąg "Podaj imię"?

```
1 while(my $name = pobierz_imie()) {
  print "Witaj, $name!\n";
}

5 sub pobierz_imie {
  print "Podaj imie: ";
  my $name = <STDIN>;
  chomp($name);
  return $name;
10 }
```

- ▶ Funkcje to bloki programu, które są zapisywane poza właściwym programem (za lub przed)
- ▶ Wykonują się one dopiero, gdy jawnie użyjemy nazwy funkcji we właściwym programie
- ▶ Słowo kluczowe sub poprzedza nazwę funkcji, którą ustalamy sami; nazwy powinny kojarzyć się działaniem tworzonej funkcji
- ▶ Polecenie return wewnątrz funkcji, natychmiast kończy działanie funkcji
- ▶ Jeśli przy return zostało podane jakieś wyrażenie, to zostanie one przez funkcję *zwrócone*
- ▶ Możemy zwracać wartości skalarne i tablicowe

Przykład - przekazywanie argumentów do funkcji

```
1 while(my $name = pobierz_imie()) {
    witaj($name);
}

5 sub pobierz_imie {
    print "Podaj imie: ";
    my $name = <STDIN>;
    chomp($name);
    return $name;
10 }

sub witaj {
    my $name = shift;
    print "Witaj, $name!";
15 }
```

Przekazywanie argumentów do funkcji

- ▶ Możemy również przekazywać zmienne i wartości do funkcji
- ▶ Odbyna się to za pomocą specjalnej tablicy @_
- ▶ Tablica @_ jest tablicową wersją zmiennej domyślnej \$_
- ▶ Wszystkie argumenty funkcji są zapisywane do tablicy @_ w takiej kolejności w jakiej zostały podane przy wywołaniu funkcji
- ▶ Wewnątrz funkcji powinniśmy (ale nie musimy) skopiować wartości z tablicy @_ do odpowiednio nazwanych zmiennych lokalnych
- ▶ Do kopiowania mogą nam służyć dowolne metody poznane dzisiaj w pierwszej części wykładu. Poprzedni i następny sposób uznaje się za kanoniczne.

Przykład - wersja wieloargumentowa (kanoniczny)

```
1 while(my ($f_name,$s_name) = pobierz_nazwisko()) {
    witaj($f_name,$s_name);
}

5 sub pobierz_nazwisko {
    print "Podaj imie: ";
    my $f_name = <STDIN>;
    print "Podaj nazwisko: ";
    my $s_name = <STDIN>;
10
    chomp($f_name,$s_name);
    return ($f_name,$s_name);
}

15 sub witaj {
    my ($f_name,$s_name) = @_;
    print "Witaj, $f_name $s_name!";
}
```

Przykład - wersja wieloargumentowa (niekanoniczny)

```
1 while(my @names = pobierz_nazwisko()) {
    witaj(@names);
}

5 sub pobierz_nazwisko {
    my @names;
    print "Podaj imie: ";
    $names[0] = <STDIN>;
    print "Podaj nazwisko: ";
10
    $names[1] = <STDIN>;

    chomp(@names);
    return @names;
}

15 sub witaj {
    print "Witaj, $_[0] $_[1]!";
}
```

Program zliczający znaki w pliku - bez funkcji

```
1 my $total_count;
  foreach my $filename (@ARGV) {
    open(IN, "<$filename") or die "Plik nie istnieje";
    my $count;
5    while(<IN>) {
      $count += length($_);
    }
    close(IN);
    print "Plik $filename zawiera $count znakow\n";
10 $total_count += $count;
  }
  print "W sumie było $total_count znakow\n";
```

Program zliczający znaki w pliku - z funkcjami

```
1 my $total_count;
  foreach my $filename (@ARGV) {
    my $count = zlicz($filename);
    print "Plik $filename zawiera $count znakow\n";
5    $total_count += $count;
  }
  print "W sumie było $total_count znakow\n";

  sub zlicz {
10    my $filename = shift;
    open(IN, "<$filename") or die "Plik nie istnieje";
    my $count;
    while(<IN>) {
      $count += length($_);
15    }
    close(IN);
    return $count;
  }
```